

RĪGĀ

2021. gada 17.septembrī
Nr. 1-23/117

Iekšlietu ministrijai

Informācijai:

Finanšu ministrijai
Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
Finanšu izlūkošanas dienestam
Valsts ieņēmumu dienestam

adresātiem paziņošanai oficiālajā elektroniskajā adresē

Par viedokļa sniegšanu par plāna projektu (VSS-753)

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) ir izvērtējusi Iekšlietu ministrijas sagatavoto plāna projektu “Pasākumu plāns noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. līdz 2022.gadam” (VSS-753) (turpmāk – Plāns) un sniedz par to sekojošu viedokli.

Asociācija pievienojas Latvijas Darba devēju konfederācijas 2021. gada 1. septembra vēstulē Nr.2-10/65 paustajam viedoklim par Plānu, īpaši uzsverot nepieciešamību papildināt Plāna 4.9. pasākumu atbilstoši panāktajām vienošanām par samērīgas pieejas nostiprināšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTPFN) prasības izpildot. Proti, Plāna 4.9. pasākuma 2. darbības rezultātu jāpapildina, līdzās pienākumam nodrošināt kvalitatīvu datu pieejamību no valsts reģistriem, nosakot arī pienākumu šos datus NILLTPFN likuma subjektiem nodrošināt bez maksas. Uzsverams, ka resursu pieejamība NILLTPFN likuma subjektiem NILLTPFN likuma prasību izpildei ir būtisks nosacījums, lai ar likumu noteiktās prasības atbilstoši izpildītu, savukārt, datu pieejamība par maksu neatbilst līdz šim valdības paustajai nostājai, ka jāmazina administratīvais slogs un izdevumi kā NILLTPFN likuma subjektiem, tā to klientiem.

Tāpat Asociācija aicina Plānā veikt sekojošus papildinājumus:

1. Integrēt Pasākumu plāna samērīgas pieejas nostiprināšanai, izpildot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas prasības pasākumus Plānā, lai veidotu saprotamu kopskatu un sasaisti starp visiem jomā noteiktajiem pasākumiem (<https://www.fm.gov.lv/lv/pasakumu-plans-samerigas-pieejas-nostiprinasanai-izpildot-noziedzīgi-iegutu-lidzeklu-legalizācijas-un-terorisma-un-proliferācijas-finansēšanas-novēršanas-prasības>);

2. Plāna pasākums 6.7. paredz veicināt skaita un kvalitātes pieaugumu ziņojumiem ar aizdomām par nacionālā predikatīva noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūtu līdzekļu legalizāciju, taču tā 2. darbības rezultāts ietver mērķtiecīgu rīcību tikai attiecībā uz korupciju. Asociācija praksē secinājusi, ka tieši Valsts ieņēmumu dienests (iestāde, kuras atbildībā ir ēnu ekonomikas – viens no būtiskākajiem nacionālajiem predikatīviem līdzās korupcijai, apkarošana) sadarbības koordinācijas grupu izmanto visretāk. Ievērojot minēto, būtu nepieciešams noteikt precīzākus pasākumus kā veicināt publisko privāto partnerību, dalību sadarbības koordinācijas grupās minētajā institūcijā attiecībā uz nacionālā predikatīva - ēnu ekonomikas, apkaršanu.

3. Asociācija saistībā ar nacionālā predikatīva ēnu ekonomikas problemātiku norāda, ka likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.² panta trešajā daļā uzskaitītas darījuma aizdomīguma pazīmes nodokļu jomā. Aizdomīga darījuma nodokļu jomā pazīmju (tipoloģiju) uzskaitīšana likumā neatbilst ne šobrīd iesāktajam kursam nostiprināt riskos balstītu pieeju, jo liek kā aizdomīgu darījumu klasificēt arī gadījumus, kuros klienta darbība atbilstoši faktiskajai situācijai ir saprotama un aizdomas nerada, ne arī pēc būtības ir saprātīga, lietderīga un atbilstoša. Darījuma aizdomīguma pazīmes, to trendi praksē mainās, līdz ar to nostiprināšana normatīvajos aktos ir neloģiska un nepietiekama. Papildus, personas, kuras vēlas veikt aizdomīgus darījumus šādā veidā atklāti var saprast gadījumus, kuros par tām tiks ziņots Valsts ieņēmumu dienestam un atbilstoši var pielāgot savu rīcību, izvairoties no atbilstības kādā no likumā noteiktajām pazīmēm. Daudz lietderīgāk un arī atbilstošāk riskos balstītajai pieejai būtu likumā konkrētas darījuma aizdomīguma pazīmes neapstiprināt, bet gan noteikt, ka, piemēram, Valsts ieņēmumu dienests tās identificē savās vadlīnijās. Aicinām ar attiecīgu pasākumu papildināt Plānu.

Pateicamies par līdzšinējo sadarbību, esam atvērti sniegt nepieciešamo atbalstu turpmākajā Plāna precizēšanas gaitā, kā arī atvainojamies par novēlotu viedokļa nosūtīšanu.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Sagatavoja:
Laima Letiņa, laima.letina@financelatvia.eu